

ANALIZA REZULTATOV PLAVALNE ŠOLE V DOMU BURJA V ŠOL. L. 2004/2005

IGOR RUDMAN

NEVENKA RUSJAN

Center šolskih in obšolskih dejavnosti, dom Burja

Seča 152, 6320 Portorož

csod.burja@guest.arnes.si

1. UVOD

V raziskavi udeležene osnovne šole so bile organizator plavalnega tečaja v domu Burja. Program plavalne šole je obsegal 10 ali 20 ur aktivnosti v bazenu na učenca. Omejitveni pogoji, ki so strukturirali naše delo v bazenu in drugo terensko delo, ki poteka vzporedno s plavanjem, so definirani z naslednjimi dejstvi:

Plavanje in plavalne dejavnosti v bazenu so potekale od ponedeljka do petka, v dopoldanskem in popoldanskem terminu. Če je šola izbrala 20-urni plavalni tečaj, je bil vsak učenec v bazenu 2,5 ure dopoldan in ravno tako 2,5 ure popoldan. Če pa je izbrala 10-urne plavalne dejavnosti, pa so le te potekale samo v eni polovici dneva. V bazenu so bile lahko (zaradi velikosti bazena 6 x 20 m) sočasno aktivne največ 4 plavalne skupine. Normativ za plavalne skupine je največ 8 učencev neplavalcev in do 12 učencev plavalcev. Plavalec je po določilih MŠŠ tisti učenec, ki je že osvojil vsaj bronastega delfina.

Število plavalnih skupin in posledično število plavalnih učiteljev je bilo odvisno od števila prijavljenih otrok in njihovega plavalnega predznanja. Za izvedbo plavalnih dejavnosti smo v domu šoli zagotovili največ tri naše učitelje plavanja dnevno, oziroma 60 - 80 PU tedensko. Ker mora imeti vsaka plavalna skupina svojega učitelja, so morale dodatne plavalne učitelje zagotoviti gostujoče šole.

V času, ko učenci niso bili v bazenu, so izvajali učne vsebine učitelji doma skupaj z učitelji razredniki gostujoče šole. Normativ za delo na terenu je največ 15 učencev na enega učitelja. V tem delu programa sta bila torej vedno aktivna najmanj dva učitelja (učitelj iz doma in učitelj iz šole), tako v dopoldanskem, kot tudi v popoldanskem terminu.

2. EMPIRIČNI DEL

2.1. CILJI RAZISKAVE

Na osnovi podatkov pridobljenih s testiranjem 747 učencev - udeležencev šole plavanja v domu Burja, smo želeli ugotoviti, ali se končni rezultati izraženi v povprečni vrednosti ocene razlikujejo glede na začetno testiranje, in ali se rezultati razlikujejo med udeleženiimi šolami.

2.2. HIPOTEZE

Na osnovi cilja in problema ter uporabljenega sistema pridobivanja informacij smo postavili naslednje hipoteze:

H1 končni rezultati testiranja, izraženi v povprečni vrednosti ocene plavalne skupine se razlikujejo glede na rezultate začetnega testiranja

H2 med rezultati testiranja udeležencev iz različnih šol obstajajo razlike

2.3. OPIS VZORCA UDELEŽENCEV

Šole plavanja se je udeležilo 19 osnovnih šol iz različnih predelov Slovenije. OŠ Trebnje je bila razporejena v treh terminih, štirikrat pa sta bili v domu sočasno dve različni šoli.

Seznam šolskih skupin, ki so bile zajete v raziskavo:

OŠ IVANA ŠKVARČE	OŠ OB DRAVINJI
OŠ TONČKE ČEČ	OŠ POLZELA
OŠ JOŽETA KRAJCA	OŠ TREBNJE 1
OŠ STIČNA + OŠ SODRAŽICA	OŠ TREBNJE 2
OŠ DRAGOTIN KETTE + OŠ SV. ANA	OŠ VIŽMARJE BROAD
OŠ OREHEK	OŠ TREBNJE 3
OŠ RAČE + OŠ NEGOVA	OŠ ŠENTRUPERT + OŠ VELIKI GABER
OŠ SIMONA GREGORČIČA	OŠ MOKRONOG
OŠ KOROŠKA BELA	

Vzorec udeležencev, na katerem smo opravljali raziskavo, je definiran z naslednjimi karakteristikami:

- vsi udeleženci so opravljali 20 urni plavalni tečaj v bazenu doma Burja
- starost udeležencev je bila od 8 do 11 let
- velikost vzorca je bila N = 747 udeležencev, ki so bili grupirani znotraj šolskih skupin, le te pa naključno razvrščene pod zaporedne številke od 1 – 17.

2.3.1. OPIS MERSKIH INŠTRUMENTOV

Za ugotavljanje znanja plavanja smo uporabili ocenjevalno lestvico, ki jo je v kontekstu akcije Morski konjiček predpisalo MŠŠ RS. V njej so v osem stopenjski številčni lestvici definirane stopnje plavalnega znanja učencev.

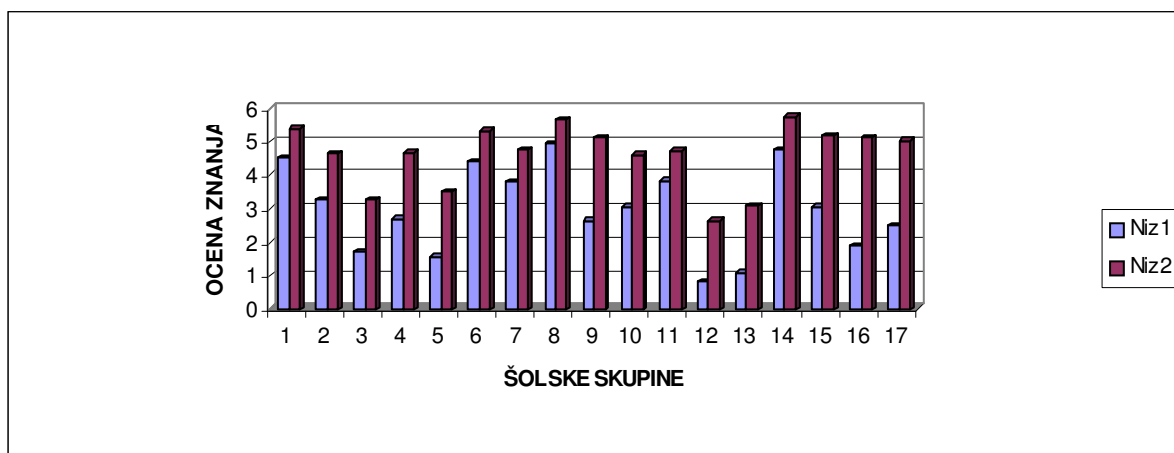
0*	- učenec se ni udeležil preverjanja, učitelj pa ne ve, kakšno je njegovo znanje plavanja
0	- učenec je neprilagojen na vodo
1	- učenec zna drseti stegnjen na vodni površini z rokami naprej; drsi na prsih z glavo v vodi - gibanje izvaja 5 sekund
2	- učenec preplava 8 m
3	- učenec preplava 25 m
4	- učenec preplava 35 m; plavanje prične s skokom v vodo na noge
5,6,7	- učenec zna plavati po merilih za bronastega, srebrnega ali zlatega delfina oz. učitelj ve, da zna plavati

2.3.2. POSTOPEK ZBIRANJA PODATKOV

Vsi učenci so bili prvo uro plavalne šole v bazenu testirani. Na osnovi pridobljenih rezultatov smo oblikovali homogene plavalne skupine, ki so nato vadile po predpisanem programu. Prehod otrok med skupinami smo omogočili vsakemu učencu glede na hitrost njegovega napredovanja. Napredovanje učenčevega plavalnega znanja smo preverjali in beležilo sproti. Zadnji dan so vsi učenci opravili še zadnje testiranje. Najvišja dosežena vrednost rezultata je bila upoštevana kot končna vrednost. Omogočili smo tudi dodatno preverjanje in izboljšanje rezultata, če si je otrok to želel.

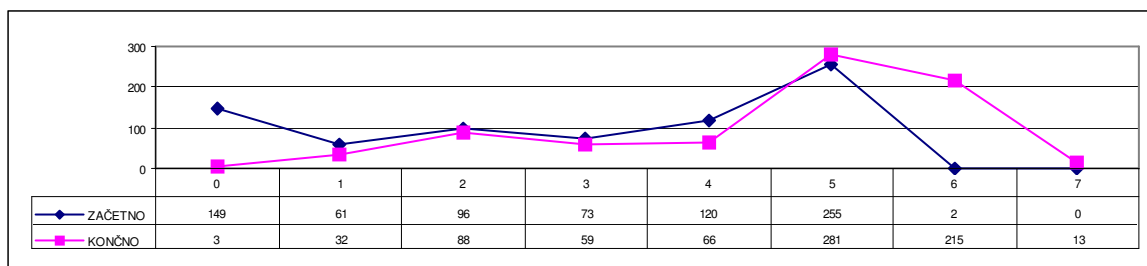
2.3.3. STATISTIČNA OBDELAVA PODATKOV

Na podlagi dobljenih rezultatov in njihove primerjalne obdelave, smo izdelali *graf št. 1*. Glede na izračunano povprečno oceno začetnega preverjanja in povprečno oceno preverjanja na končnem testiranju vidimo stopnjo napredka in evidentirane razlike glede obeh parametrov med vsemi testiranimi šolskimi skupinami.

Graf št. 1: Primerjava napredka šolskih skupin: Niz 1: začetno znanje

Graf št. 2 prikazuje konkretne podatke o številu testiranih učencev in stopnjo njihovega plavalnega znanja pred in po opravljenem plavalnem tečaju. Zamik krivulje v smeri boljših rezultatov nakazuje na kakovostno delo učiteljev plavanja in izjemno prizadevnost otrok, saj se je nivo plavalnega znanja znatno izboljšal.

Graf št. 2: Pregled napredka učencev glede na stopnjo plavalnega znanja

2.4. REZULTATI IN INTERPRETACIJA

Analiza pridobljenih rezultatov potrjuje obe postavljeni hipotezi:

H1 končni rezultati testiranja, izraženi v povprečni vrednosti ocene se razlikujejo glede na rezultate začetnega testiranja

H2 med rezultati testiranja udeležencev iz različnih šol obstajajo razlike

2.5. SKLEP RAZISKAVE

V okviru raziskave smo potrdil domneve, da je stopnja plavalnega predznanja slovenskih osnovnošolcev različna. Menimo, da so razlike najverjetneje pogojene z ekonomskim razvojem regije iz katere šola prihaja, odsotnostjo plavališč in pomanjkanjem organiziranih plavalnih dejavnosti pred prihodom v dom BURJA. Ugotovili smo tudi, da intenziven 20 - urni plavalni tečaj, izpeljan v ustreznih pogojih in z usposobljenim strokovnim kadrom pomembno prispeva k dvigu plavalnega znanja, saj rezultati končnega preverjanja plavalnega znanja odražajo velik napredek v primerjavi z začetnim znanjem.

3. DEJAVNOSTI, KI SPREMLJAJO ŠOLO PLAVANJA V DOMU BURJA

V učnem načrtu za Športno vzgojo je 20 urni plavalni tečaj opredeljen v tretjem razredu dvetletke. Hkrati je zapisano tudi priporočilo, naj se učenje plavanja kombinira z naravoslovnimi dejavnostmi, ki jih lahko izvedemo v okolici izvajanja tečaja. Ker poteka plavalni tečaj v času pouka, smo učitelji v domu Burja pregledali veljavne Učne načrte in izbrali cilje, ki jih lahko v celoti ali delno uresničimo poleg plavalnega tečaja. Zapisan primer velja le za 3. razred. Če se veččin plavanja učijo učenci katerega drugega razreda, so cilji izbrani iz pripadajočega, ustreznega Učnega načrta za ta razred. Predstavljeni so le izbrani tematski sklopi predmeta Spoznavanje okolja, enakovredno pa se v vsebinah vključujejo in prepletajo tudi cilji drugih predmetov, ki jih tukaj ne navajamo.

4. IZBRANI TEMATSKI SKLOPI PREDMETA SPOZNAVANJE OKOLJA (za 3. razred):

- *Kje živimo*
- *Bilo je nekoč ...*
- *Jaz in narava*
- *Pogledam naokrog*
- *Kaj zmorem narediti*

Na podlagi izbranih ciljev določenega tematskega sklopa smo oblikovali učne vsebine in jih smiselno zaokrožili v naravoslovne, družboslovne in športne. V tretjem razredu si lahko učitelji, ki pridejo v plavalni tečaj s svojimi učenci, poleg plavanja izberejo naslednje učne vsebine, ki jih v času dnevnega pouka usklajujemo s plavanjem:

Značilnosti primorske pokrajine	Majhno, manjše, najmanjše - povečano
Forma viva - galerija skulptur iz kamna	Morski akvarij Piran
Naš park	Slovenska obala z morja
Sestava tal	Piran - mesto spomenik
Zdravilne rastline, dišavnice in začimbe	Soline in solinarstvo
Značilne sredozemske rastline	Preživetje v naravi - zavetišča in bivakiranje

Vrt kaktusov
Življenje v pasu bibavice
Alge in algarij
Začutimo naravo
Vreme in vremenski pojavi

Preživetje v naravi - vrvi in vozli
Orientacijski pohod
Lokostrelstvo
Kanuizem
Elementarne in štafetne igre

Vsaka vsebina ima nabor dejavnost, ki potekajo v okolici doma kot delo na terenu.

Med učenjem plavanja in spoznavanjem okolja se učenci lahko v prostem času sprostijo v prostovoljnih dejavnostih, ki jih imenujemo Dejavnosti v usmerjenem prostem času. Igrajo lahko košarko, nogomet, odbojko, namizni tenis, badminton. Pripravimo tudi koticke, kjer učenci berejo knjige, izdelujejo spominke iz različnih materialov, igrajo družabne namizne igre, pišejo pismo ali razglednico in podobno.

V pet dnevnem skupnem bivanju med učenci in sodelujočimi učitelji potekajo intenzivni procesi socializacije. V tem času se uresničujejo operativni cilji Učnega načrta iz sklopa *Jaz in ti, vi in mi*. Ti so za mlado osebnost trajnega pomena in priporočljivo je, da tak način pouka zunaj klasične šole ponovijo učenci z razrednikom vsako leto osnovnega šolanja.

4. LITERATURA

Fitzsimons, C. 1997. 50 zamisli za otroke v naravi. Didakta, Radovljica.

Kapus, V. in sod. 2001. Plavanje, učenje in osnove biomehanike, Fakulteta za šport, Inštitut za šport, Ljubljana.

Kovač, M., Jurak, G. 1998. Morski konjiček: priročnik za učenje plavanja. Zavod za šport Slovenije, Ljubljana.

Kapus, V. in sod. 2002. Plavanje, učenje, Slovenska šola plavanja za novo tisočletje, Učbenik za učence - študente, učitelje - profesorje, trenerje in starše. Fakulteta za šport, Inštitut za šport, Ljubljana.

Kristan, S. 1998. Šola v naravi. Didakta, Radovljica.

Kristan, S. in sod. 1993. Športni program Krpan: priročnik. Zavod za šport Slovenije, Ljubljana.

Kristan, S. in sod. 1997. Zlati sonček – priročnik. Zavod za šport Slovenije, Ljubljana.

Tempusova projektna skupina. 1993. : Tempusovo snopje. DZS, Ljubljana.

Več avtorjev. 1996. Naravoslovne igre – interni priročnik za učitelje CŠOD. CŠOD, Ljubljana.

Več avtorjev. 1997. Plavanje – gradivo za vodnike in vaditelje. Fakulteta za šport, Ljubljana.

Veljavni učni načrti za osnovno šolo. Ministrstvo za šolstvo in šport, 2003.